

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Ludus filij familias habentis tutorem, patre de mortuo, num. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

industria est filij. Respondeo, hanc industriam gratis censetur exhibere in parentis commodum filius: nam quoties negotiatio & industria rationabiliter existimatur gratis exhibita (ut in casu nostro; filius enim ex amore, quem patri debet, judicatur ipsi servire) nemo potest pro illa premium exigere, ut modo cap. 3. §. 1. n. 9. cum de alimentis filio datis à matre, disputavimus: nisi forte protestetur, se gratis nolle servire, vel saltem, ut propter reverentiam patris desierit protestari: tunc enim præscindendo à peculiari jure alicujus provincie, potest, deductis expensis, quas pater facit in ipso alendo, tantundem exigere pro suo extraordinario labore & industria (nam ordinarius debetur à filio patri) quantum daretur extraneo, & tunc illud videatur bonum filij adventitium, de quo jam dixi num. 7. Adverte, debere moraliter constare, patrem non facturum per se illa negotia, nec inventurum alium, qui gratis vel minori pretio faceret: secus, recurreret doctrina, quam de servo tradam in simili, lib. 8. tr. 3. c. 7. §. 9.

r Id additur propter jus Regni Castellæ, de quo legatur Molin. apud Dicastillum mox cit. num. 189. f. Nav. Less. a. l. ij. apud Dicast. li. 2. de just. t. 2. d. 9. dub. 8. n. 187.

Ludus filij familias habentis tutorem, patre demortuo.

11. *r* Hæc, quoad filios, vivente patre, quid de pupillo & minore viginti-

quinque annis, habentibus tutorem vel curatorem? Respondeo, hæc quaestio pendet ex illa, an dictus pupillus & minor obligentur in conscientia ad standum contractibus à se initis, sine autoritate tutoris, vel curatoris, quæ vocatur obligatio naturalis; nam sciimus, civiliter non obligari, hoc est, per leges irritam pronuntiari ejusmodi obligationem.

Dico autem primò, satis esse probabile, puberes, ut etiam impuberes ac pupillos pubertati proximòs, imò ut colligo ex Molina, a pubertati non proximòs, dummodo sint perfectò usu rationis præditi, seu, ut dicimus, doli capaces, in contractibus aa onerosis initis, cum quocumque (præterquam cum tutore, nisi in quibusdam casibus satis à Sanch. b allatis) probabile esse, inquam, naturalem obligationem contrahere, quamvis non adfuerit autoritas tutoris, vel curatoris, & dummodo contractus non fuerit circa res immobiles, & quæ servando servari possunt. Ratio est, quia ad naturalem obligationem circa res suas aliàs non impeditas subeundam, satis est liber consensus utentis ratione, qui certe esse in dictis supponitur.

a ex Molin. to. 1. d. 224. §. ex dictis infero, & ex Angelo apud Sanc. l. 2. de Matr. d. 38. n. 24. aa Laym. Less. Rebel. Tannerus, apud Dian. p. 3. tr. 5. res. 44. b Sanc. l. c. à n. 20.

Dico secundò, cum ludus (ut etiam emptio, venditio, & locatio &c) sit contractus onerosus, pupillum & dictum

& dictum minorem, ex sententia probabili, obligari naturaliter, ad standum iustis legibus ipsius ludi, pater ex dictis.

Nota ergo primò, si pupillus & minor creditori vel collusori aliquid solvant, posse hos illud, donec per Iudicem repetatur, retinere, utpotè habitum ab ijs, qui in conscientia probabiliter obligati erant. Nota secundò, eosdem pupillum & minorem posse non solvere, quod promiserunt, dummodo non iuraverint: cum enim exceptione legis valeant se defendere, possunt non solvere, vitando circum, quo solvant, & deinde repetant. Nota tertiò, cum iidem, si quod propter illos contractus solverunt, valeant per Iudicem, ut dictum est, repetere, posse eosdem sibi per legem iustæ compensationis reassumere, quando Iudex contra ipsos negligenter se gerit: quæ omnia ex hic & alibi dictis constant, ostenduntque, minorem, atque pupillum, si nolit solvere, posse non solvere, & creditorem, si nolit restituere, quod illi solutum est, posse non restituere, donec per Iudicem cogatur.

*Filij professio religiosa nil nocet
iuri paterno.*

12. Quares tertiò, an per professionem religiosam amittatur à patre usufructus, qui ipsi competebat ex filij bonis adventitijs? Respondeo, si pater profiteatur, siue filius, nunquam pater & suum usufructum amittit, quia professio nullum patris ius præiudicare debet. Solum est ad-

vertendum, si pater fiat professus, usufructum prædictum competere Religioni, si hæc est succedendi capax, donec pater vivit in religione; nam eo mortuo cedit ei, qui de jure patris hæres erit: quod si religio sit incapax, (quales sunt d. solum tres, Minores de observantia, Capucini, Societas Iesu) usufructus dictus competet ipsi filio in seculo remanenti, qui jam erat bonorum adventitiorum propriarius.

c. *Axor multa jura cit. p. 2. l. 2. c. 22. q. 4. & 5. d. L. Sanc. in dec. l. 7. & c. 27. Suar. t. 4. de rel. l. 4. c. 5. Casp. t. 3. fr. 16. d. 3. à p. 9.*

De furto filiorum.

13. Agetur de hoc infra, libro octavo tract. 2. cap. 3.

§. II.

De donationibus inter patrem, & filium.

Patrem filio filięve familias nihil donare posse, certum est in jure; a quod si rem donatam pater filio tradiderit, adhuc jus est patri, eam sibi revocare; si tamen non revocat, confirmatur patris morte donatio, ita ut filio res tradita absolute cedat. In aliquibus tamen casibus potest pater valide donare, hoc est, ob dotem, ob alimenta, ob nuptias, ob militiam, & ob hanc quidem, hoc est, ut filius ad militiam commode instruitur eas, potest dare res mobiles

non